

Верховної Ради України. – 2010. – № 6. – Ст. 46.

5. Белєвцева В. В. Базові функціональні адміністративно-правові режими у сфері державної безпеки України: зміст і ознаки / В. В. Белєвцева // Південноукраїнський правничий часопис. Правове забезпечення адміністративної реформи : Збірник наукових праць. – Одеса : Вид-во Одеського державного університету внутрішніх справ. – 2010. – № 2. – С. 194–197.

6. Глумачний словник термінів прикордонного контролю. – Хмельницький : Вид-во Нац. академії ПВУ, 1999. – 56 с.

7. Порядок дій посадових осіб органів охорони державного кордону ДПСУ щодо встановлення режиму в пунктах пропуску через державний кордон, здійснення контролю за його додержанням, а також організації і забезпечення взаємодії та координації контрольних органів і служб, що здійснюють різні види контролю або беруть участь у забезпеченні режиму в пунктах пропуску через державний кордон: наказ Адміністрації державної прикордонної служби України від 29.08.2011 р. № 627 // Офіційний вісник України – 2011. – № 77 – С. 49.

8. Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України № 751 від 18 серпня 2010 року // Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/751-2010-%D0%BF>

9. Інструкція з організації оперативно-службової діяльності відділу прикордонної служби ДПСУ. Ч. II : Наказ АДПСУ від 29.09.2009 р. № 1040 // – Хмельницький : Вид-во Нац. академії Держ. прикордон. служби України, 2010. – 75 с.

10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7.12.1984 р. № 8073-Х ; зі змінами і доп. – Харків : Ксилон, 2007. – 249 с.

11. Вимоги державної прикордонної політики щодо подальшого реформування системи прикордонного контролю / В. О. Назаренко., В. М. Серватюк., О. М. Ставицький // Труді університету : зб. наук. пр. / Національний університет оборони України. – № 1(107) – 2012 р. – С. 75–86.

МАКУШЕВ П.В.,

кандидат юридичних наук,

доцент, декан юридичного факультету

(Дніпропетровський гуманітарний університет)

УДК342.95

ПОНЯТТЯ ТА СОЦІАЛЬНА СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ

Теоретично обґрунтовано поняття Державної виконавчої служби України як державного органу виконавчої влади. Розкрито соціальну сутність ДВС, характер змін у її діяльності, які відбулися після виходу з підпорядкування судовій системі.

Ключові слова: Державна виконавча служба, державний виконавець, соціальна сутність, примусове виконання рішень.

Теоретически обосновано понятие Государственной исполнительной службы Украины как государственного органа исполнительной власти. Раскрыто социальную сущность ГИС и характер перемен в ее деятельности, которые произошли после выхода службы из подчинения судебной системе.

Ключевые слова: Государственная исполнительная служба, государственный исполнитель, социальная сущность, принудительное исполнение решений.

Theoretically, the concept of the state executive service of Ukraine is justified as a public body of executive power. Revealed the social nature of the state executive service and the nature of the changes in its activity, which occurred since the government executive service went out from the submission of the judicial system .

Key words: state executive service, the state executive, a social essence, forced execution of decisions.

Вступ. Найголовнішою ознакою демократичного суспільства та правової держави є: вільне й ефективне здійснення людиною належних їй прав і свобод. Нині це твердження є аксіомою сучасного цивілізованого прогресу. Вирішальна роль у правовому забезпеченні такої зміни належить адміністративному праву. Адже саме адміністративне право – це необхідна умова та засобів функціонування публічної влади щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина шляхом виконання законів та інших правових актів держави.

Правова держава характеризується не тільки недопущенням порушень законодавства, прав і свобод людини, а ще й створенням відповідних гарантій для відновлення цих прав. Кожен громадянин країни має відчувати себе під захистом держави. Значний тягар створення умов для цього захисту покладається на судову владу. Без гарантій чіткого та своєчасного виконання судових рішень і рішень інших державних органів саме існування й діяльність судів і органів, що продукують рішення, втрачає будь-який сенс.

До 28 березня 1998 р. в Україні не існувало єдиного державного органу, основним завданням якого було б виконання рішень судів, владних інститутів, а також рішень інших органів, що, згідно з законом, підлягають виконанню. Виконання судових рішень покладалося на судових виконавців.

Закон України «Про Державну виконавчу службу» від 28.03.1998 р. ознаменував початок нового етапу розвитку вітчизняного виконавчого провадження, а саме: було ліквідовано інститут судових виконавців, створено нову державну службу з наданням їй організаційної, фінансової та процесуальної самостійності.

Умови й порядок виконання рішень судів та інших органів, що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню, у разі невиконання їх у добровільному порядку, визначено Законом України «Про виконавче провадження».

Саме Державна виконавча служба (далі – ДВС), відновлюючи порушені права та свободи, має забезпечити невідворотність майнової й іншої юридичної відповідальності несумлінних боржників у цивільному та економічному обігу. Яскравим прикладом того можуть слугувати такі цифри: у 2009 р. державними виконавцями України завершено провадження за 5 293 207 виконавчими документами, що становить 63 % від загальної кількості виконавчих документів, які надійшли на виконання до ДВС, стягнуто за ними коштів на загальну суму 33 530 808 363 грн – 31 % від загальної суми, яка підлягала стягненню за ними (частка фактичного виконання рішень майнового характеру становить 49,96 % на загальну суму 8 341 475 579 грн, або 24,9 %); за 11 місяців 2010 р. державними виконавцями України завершено провадження за 7 342350 виконавчими документами на загальну суму 128 596 174 937 грн, що відповідно становить динаміку зростання на 6,8 %. Усупереч заявленому у країнах Західної Європи 85 %-му виконанню судових та інших юрисдикційних рішень в Україні рівень виконавчого провадження залишається низьким. Ця обставина, а також неналежний рівень нормативного забезпечення діяльності ДВС України зумовлюють необхідність наукової розробки проблем виконавчого провадження [12].

Отже, питання ефективного правового захисту та реального відновлення порушених прав і законних інтересів на сучасному етапі державотворення України мають основне, якщо не першочергове, значення. У зв'язку з цим особливого статусу набуває відновлення судом чи іншим юрисдикційним органом порушеного права шляхом задоволення вимог зацікавленої особи. На сьогоднішній день переважна більшість таких вимог задовольняється за допомогою спеціальних заходів адміністративного примусу, які застосовуються ДВС України.

ДВС входить до системи органів Міністерства юстиції України і здійснює виконання рішень судів, третейських судів та інших органів, а також посадових осіб відповідно до законів України.

Завдання ДВС – своєчасне, повне й неупереджене примусове виконання рішень, передбачених законом [3].

Положення Закону про те, що ДВС входить до системи органів Міністерства юстиції означає: всі організаційні питання щодо формування штату і створення умов праці, фінансування нової служби, а також безпосереднього керівництва й контролю за діяльністю останньої здійснює Міністерство юстиції України.

Постановка завдання. В контексті задекларованої назви ми в цій статті зробимо спробу розкрити як соціальну сутність ДВС України, так і визначити загальне поняття державної виконавчої служби як органу держави.

Результати дослідження. Поняття більшості правоохоронних органів має своє закріплення у відповідних законах, наприклад: *міліція в Україні – державний озброєний орган виконавчої влади, в обов'язок якого входить захист життя, здоров'я, права та свободи громадян, власності, природного середовища, інтересів суспільства та держави від протиправних посягань* [8]; *Служба безпеки України – державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України* [7].

Конституція України та інші нормативно-правові акти дозволяють нам наголосити на тому, що професійні відносини – це державно-службові відносини. Вони пов'язані з діяльністю державного органу ДВС, що входить до складу Міністерства юстиції України та є різновидом державно-службових відносин.

Нинішнього часу ДВС, на думку Д. П. Фіолевського, С. Ю. Лобанцева, Є.І. Мезенцева [14], досить переконливо використовує термін «служба». Який, вважаємо, можна обґрунтувати так: *по-перше*, служба як соціальне поняття застосовується в ДВС для визначення характеру та роду діяльності людей, відображаючи факт суспільного розподілу праці; *по-друге*, службою іноді називаються структурні підрозділи (Державна виконавча служба Автономної Республіки Крим, департамент Державної виконавчої служби, відділ примусового виконання рішень Державної виконавчої служби тощо); *по-третє*, під терміном «служба» ми розуміємо самостійне відомство (підрозділ), наприклад, Великий енциклопедичний юридичний словник дає визначення – служба правопорядку у Збройних силах – спеціалізовані правоохоронні формування у складі Збройних сил [10, с. 820].

Таким чином, одним із найсуттєвіших видів цілеспрямованої діяльності людей, а також суспільства, є служба. Це підтверджується висновками російського вченого-адміністративіста Д.М. Бахраха, який зазначав: поняття «служба» використовується по-різному: як вид діяльності людини, як соціально-правовий інститут, як система спеціальних органів держави, як духовна діяльність. Служба полягає в управлінні, здійсненні державної діяльності, забезпеченні самого управління, соціально-культурному обслуговуванні людей. Особливим видом служби є державна служба [9].

Викладене свідчить, що ДВС реалізує один із найважливіших видів державної діяльності з формування професійного ядра з метою виконання завдань держави щодо реалізації функції захисту прав і свобод людини та забезпеченню своєчасного, повного і неупередженого примусового виконання рішень, передбачених законом.

Отже, характеризуючи ДВС, слід мати на увазі, що вона забезпечує суспільно (соціально) корисну діяльність, яку, на нашу думку, слід розглядати як інтелектуальну, спрямовану на об'єктивну реалізацію прав, свобод і законних інтересів як людини, так і суспільства в цілому.

Важливою стороною цієї служби є те, що це урядовий орган державного управління у складі Міністерства юстиції України, й тільки вона має відношення до реалізації єдиної державної політики у сфері примусового виконання рішень [3].

Мета ДВС – забезпечення діяльності щодо здійснення виконання рішень судів та інших органів відповідно до законів України. Це означає, що вона забезпечує завдання особливо значущого характеру, тобто характеризуючи державну виконавчу службу, на наш погляд, необхідно виходити з того, яке місце займає професійна діяльність державних виконавців у вирішенні поставлених завдань. Відповідно до ст.4 Закону України «Про державну виконавчу службу» державний виконавець є представником влади і здійснює примусове виконання судових рішень, постановлених іменем України, та рішень інших органів (посадових осіб), виконання яких покладено ДВС у порядку, передбаченому законом [3]. У зв'язку з цим слід зазначити, що дуже важливу роль у справі захисту прав і свобод людини та громадянина відіграє ДВС, працівники якої наділені значними повноваженнями у зазначеній сфері, а саме:

- отримувати необхідні для проведення виконавчих дій пояснення, довідки, іншу інформацію;

- перевіряти виконання рішень юридичними особами всіх форм власності, а також громадянами, які провадять підприємницьку діяльність без створення юридичної особи і в

установленому порядку набули статусу суб'єкта підприємницької діяльності, що є боржниками за виконавчими документами;

– входити до приміщень і сховищ, що належать боржникам або зайняті ними, проводити огляд зазначених приміщень і сховищ, за необхідності примусово відкривати їх в установленому порядку, опечатувати ці приміщення і сховища;

– накладати арешт на майно боржника, опечатувати, вилучати, передавати таке майно на зберігання та реалізовувати його в порядку, встановленому законодавством;

– на виконання рішення суду про стягнення коштів або накладення арешту в порядку, встановленому Законом накладати арешт на грошові кошти та інші цінності боржника, в тому числі на кошти, які знаходяться на рахунках і вкладах в установах банків, інших кредитних установах, на рахунки в цінних паперах, а також опечатувати каси, приміщення та місця зберігання грошей;

– використовувати за згодою власника приміщення, в тому числі, що є в комунальній власності, для тимчасового зберігання вилученого майна, а також транспорт стягувача чи боржник для перевезення майна;

– викликати громадян і посадових осіб з приводу виконавчих документів, які перебувають у виконавчому провадженні, а в разі неявки боржника без поважних причин виносити постанову про його привід через органи внутрішніх справ;

– залучати до проведення виконавчих дій понятих, працівників органів внутрішніх справ, інших осіб у встановленому порядку, а також експертів, спеціалістів, а для оцінки майна – суб'єктів оцінної діяльності суб'єктів господарювання та ін. [2].

Отже, діяльність працівників ДВС спрямована на виконання важливої функції в механізмі держави, має соціальну спрямованість, однак обмежена їх компетенцією та має просторові межі діяльності, як правило, обмежена територіальною підвідомчістю.

У сфері правоохоронної діяльності держави діють різноманітні державні органи та недержавні організації, однак ДВС єдина служба, що здійснює прямі контакти з юридичними та фізичними особами щодо забезпечення їх прав у сфері примусового виконання рішень.

Ми поділяємо точку зору О. С. Клименко, що ДВС наділена широким колом владних повноважень, а також відрізняються специфічними властивостями, які її виділяють серед інших суб'єктів правоохоронної діяльності [12].

Викладене дозволяє зробити висновок, що ДВС – це державна організація, яка повинна забезпечити належну охорону прав громадян. Її можна зарахувати до правоохоронних сил України. ДВС, входячи до складу системи Міністерства юстиції, також є частиною виконавчої влади країни.

Таким чином, Державна виконавча служба – це структурована, державна, правоохоронна організація, яка входить до складу Міністерства юстиції та покликана забезпечити реалізацію державної політики у сфері примусового виконання рішень. Виходячи з того, що ДВС – складова частина органів виконавчої влади, то здійснювана нею діяльність, за своєю суттю, підзаконна.

Відповідно, ДВС – це специфічний елемент держави, на який покладено здійснення примусового виконання рішень, забезпечення охорони прав людини та громадянина, має велику соціальну значущість для українського суспільства.

Щодо держави ДВС України виступає як підсистема, але в той же час сама по собі є самостійною соціальною системою, що складається з елементів: департаменту Державної виконавчої служби; Державної виконавчої служби Автономної Республіки Крим, областей і міст Києва та Севастополя; Державна виконавча служба у районах, містах (містах обласного значення), районах у містах [3].

Правоохоронна – Державна виконавча служба характеризується різноманітністю відносин. Передусім, це відносини між співробітниками ДВС і державними органами виконавчої влади, а також державними органами інших гілок влади, між працівниками ДВС і співробітниками інших правоохоронних органів, між працівниками ДВС та різними громадськими (неурядовими) організаціями, між співробітниками ДВС та працівниками органів місцевого самоврядування, між співробітниками ДВС та громадянами.

Державні службові відносини нині складаються непросто. Так, наприклад, з боку населення немає довіри до ДВС. Престиж праці співробітників ДВС через неможливість у встановлений термін реалізувати рішення суду (посадових осіб), захистити право громадянина суттєво знизився. Залежить це як від суб'єктивних, так і від об'єктивних причин. Скажімо, одне з останніх рішень Конституційного Суду України унеможливило спроможність ДВС захистити права такої категорії громадян, як «діти війни». Не може державний виконавець відшкодувати кошти для «дітей війни» тому, що КСУ не заперечує Кабінету Міністрів про невиконання зазначених вище соціальних боргів через відсутність коштів у державному бюджеті. В очах зазначеного прошарку населення провину постраждали вбачають у діяльності державних виконавців.

Крім того, праця співробітників ДВС тісно пов'язана з такими поняттями, як професіоналізм і компетентність. Ми вважаємо, що ефективність виконання завдань, які стоять перед працівниками ДВС, безпосередньо пов'язана з професіоналізмом і компетентністю. Тобто принцип професіоналізму та компетентності – провідний принцип державної служби в системі органів ДВС.

Таким чином, правоохоронна державна виконавча служба – це служба публічного характеру. Діяльність органів ДВС із формування кадрів як основи правоохоронної служби виявляється через постійні сталі механізми. Вона виникає, організується та припиняється разом з органом виконавчої влади. Одночасно з цим правоохоронна служба в ДВС є різновидом суспільно корисної діяльності, яка регулюється законодавством України. Вона здійснюється співробітниками ДВС, що забезпечують виконання завдань з охорони прав людини та громадянина за грошову винагороду.

Отже, з'ясувавши соціальну сутність державної виконавчої служби, необхідно дати їй визначення.

Окремі аспекти поняття виконавчого провадження висвітлювалися у працях таких відомих учених, як: Д. П. Фіолевський, С. Ю. Лобанцев, Є. І. Мезенцев, С. Я. Фурса, С. В. Щербак, О. В. Задорожня, Д. М. Бахрах, Ю. І. Гринько, В. А. Гурєєва, В. В. Гушина, О. В. Ісаєнкова, С. М. Кузнецова, В. В. Піляєва, М. А. Рогожина, В. Г. Тихиня, А. М. Чашина та ін.

Зміст адміністративно-правової діяльності державної виконавчої служби через призму правовідносин, що виникають у процесі примусового виконання рішень майнового та немайнового характеру розглядалися правознавцями: О. С. Клименко, Ю. М. Стариловою, С. В. Щербаком.

Крім наукових дискусій про поняття виконавчого провадження, поняття адміністративно-правової діяльності ДВС у юридичній науці висловлюються різні міркування щодо елементів ДВС як державного органу. Аналіз різних поглядів із цього питання дає підстави виділити такі елементи (ознаки):

– державна виконавча служба може здійснюватися не будь-яким способом, а лише з *допомогою застосування юридичних заходів впливу*: звернення стягнення на майно боржника; звернення стягнення на заробітну плату (заробіток), доходи, пенсію, стипендію боржника; 3) вилучення у боржника та передача стягувачеві певних предметів, зазначених у рішенні; 4) інші заходи, передбачені рішенням;

– реалізація завдань ДВС має *чітко відповідати припису закону чи іншого правового акта*. Лише вони можуть бути основою застосування конкретного заходу впливу та чітко визначати його зміст. Орган, який застосував такий вплив, зобов'язаний пунктуально виконувати відповідне розпорядження;

– діяльність ДВС *реалізується в установленому законом порядку з дотриманням установлених певних процедур*: надання сторонам виконавчого провадження а їх представникам можливості ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження; залучення до проведення виконавчих дій понять, працівників ОВС, інших осіб у встановленому порядку, а також експертів, спеціалістів, а для оцінки майна – суб'єктів оцінної діяльності, суб'єктів господарювання тощо;

– діяльність ДВС *реалізується з допомогою спеціально уповноважених державних органів, які комплектуються відповідним чином підготовленими службовцями* – переважно юристами, а також фахівцями, які володіють знаннями з інших галузей. Організація та діяльність таких

органів детально та всебічно регламентується в законодавчому порядку, в тому числі шляхом установлення особливих процедурних (процесуальних) правил для вирішення найважливіших питань. Усе це в сукупності спрямовано на забезпечення оперативності, обґрунтованості, законності та справедливості прийняття названими органами рішень із застосування юридичних заходів впливу, спрямованих на повне й неупереджене примусове виконання рішень;

– ДВС наділена організаційно-розпорядчими повноваженнями.

Висновки. Виходячи з названих елементів (ознак) ДВС та її короткої характеристики, наведемо власне розуміння поняття *Державна виконавча служба України – це державний, структурований, правоохоронний орган, який входить до системи органів Міністерства юстиції України та здійснює примусове виконання рішень, із застосування юридичних заходів впливу, в суворій відповідності до закону і за неухильного дотримання встановленого ним порядку.*

Отже, Державна виконавча служба є специфічним елементом держави, який здійснює примусове виконання рішень, забезпечує охорону прав людини та громадянина, забезпечує суспільно (соціально) корисну діяльність, яку слід розглядати як інтелектуальну та спрямовану на об'єктивну реалізацію прав, свобод і законних інтересів як людини, так і суспільства в цілому.

Специфіка виконання повноважень державними органами полягає в тому, що вони діють у підсистемі публічного права (конституційне, адміністративне право), для якого характерний імперативний метод – юридичної субординації та підпорядкованості. З одного боку, це питання компетенції державних органів і посадових осіб, які мають правомочності на видання в односторонньому порядку індивідуального розпорядження з визначенням прав і обов'язків підпорядкованих і підзвітних осіб; а з іншого – питання пасивної правосуб'єктності підпорядкованих і підзвітних осіб, їх обов'язків і відповідальності. Воля підлеглих не є визначальною для індивідуального акта, що видається.

Саме Державна виконавча служба, відновлюючи порушені права та свободи, має забезпечити невідворотність майнової та іншої юридичної відповідальності несумлінних боржників у цивільному та економічному обігу.

Список використаної літератури:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996р – К. : Україна. – 1996, зі змінами та доповненнями.
2. Про виконавче провадження : Закон України від 21 квітня 1999 р. № 606 – XIV // ВВР України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.
3. Про державну виконавчу службу : Закон України від 24 березня 1998 р. № 376-XIV (376-14) // ВВР України. – 1998. – № 36–37. – Ст. 243.
4. Про внесення змін до законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» : Закон України від 10 липня 2003 р. // Офіційний Вісник України.
6. Про внесення змін до закону України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» : Закон України від 23 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України.
8. Про внесення змін до законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» : Закон України від 22 грудня 2006 р. «Про реформування органів державної виконавчої служби» № 521-V // Відомості Верховної Ради України.
9. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 р. // ВВР, 1992 р., № 27, ст. 382; 2000 р., № 10, ст. 79; 2001 р., № 9, ст. 38; 2002 р., № 17, ст. 117, № 33, ст. 236; 2003 р. № 15, ст. 109; № 27, ст. 209, № 29, ст. 236; Закон України від 19 червня 2003 р. (965-IV).
10. Про міліцію : Закон України від 20 грудня 1990 р. // ВВР, УРСР, 1991 р., № 4, ст. 20; ВВР України, 1992, № 36, ст. 526; 1993 р., № 11, ст. 83; 1994 р., № 26, ст. 216; 1995 р., № 15, ст. 102; 1999 р., № 4, ст. 35, № 34, ст. 298; 2000 р., № 10, ст. 79, № 27, ст. 213; 2003 р., № 10, ст. 44, № 40, ст. 193; 2002 р., № 17, ст. 117, № 26, ст. 176; 2003 р., № 29, ст. 233, № 30, ст. 247.
11. Бахрах Д. Н. Административное право : учеб. / Бахрах Д. Н. – М.: БЕК, 1993. – С. 97.

12. Великий енциклопедичний словник ; за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. – 992 с.
13. Задорожня О. В. Проблеми становлення Державної виконавчої служби / О.В. Задорожня, Д. П. Фіолевський // Адвокат. – К., 1999. – № 3. – 87 с.
14. Клименко О.С. Адміністративно-правове регулювання діяльності державної виконавчої служби щодо примусового виконання рішень майнового характеру: дис. на здобуття наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.С. Клименко. – Дніпропетровськ, 2011. – 186 с.
15. Мельник М. І. Закон України «Про виконавче провадження». Постатейні матеріали. Коментарі / М. І. Мельник, М. І. Хавронюк. – К. : Атіка, 2002. – 271 с.
16. Державна виконавча служба України : навчальний посібник / Фіолевський Д.П., Лобанцев С.Ю., Мезенцев Є. І. ; за загальною редакцією Д.П. Фіолевського. – К. : Алерта, 2004. – 564 с.
17. Фурса С.Я. Виконавче провадження в Україні : навчальний посібник / С.Я. Фурса, С. В. Щербак. – К. : Атіка, 2002. – 480 с.

ЛЕОНОВА О. В., кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного та
адміністративного права юридичного факультету
ДВНЗ (Національний гірничий університет)

УДК 342.95 : 358.823.3

СИСТЕМА ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ НАДРОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ: ШЛЯХ РОЗВИТКУ ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Присвячено дослідженню системи органів державного управління сферою надкористування та її еволюціонуванню в період незалежності України.

Ключові слова: система органів державного управління, сфера надкористування, використання і охорона надр.

Статья посвящена исследованию системы органов государственного управления сферой недропользования и ее эволюционированию в период независимости Украины.

Ключевые слова: система органов государственного управления, сфера недропользования, использование и охрана недр.

The research paper is devoted to research into the Ukrainian system of bodies governing the sphere of mineral wealth use and its evolving during the period of independence of Ukraine.

Key words: system of government bodies, sphere of mineral wealth use, mineral wealth use and protection.

Вступ. Наприкінці 2010 початку 2011 рр. Президент України провів масштабну реорганізацію суб'єктів системи центральних органів виконавчої влади з метою її оптимізації, усунення дублювання повноважень цих органів та забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату й витрат на його утримання, а також для підвищення ефективності державного управління в усіх галузях господарювання. Ця реорганізація певним чином вплинула й на систему органів управління сферою надкористування. З'ясування рівня впливу цих змін на якість державного управління у сфері надкористування і обумовлює актуальність досліджуваного питання.

Предметом розгляду в цій науковій праці є правові норми, що визначають компетенцію та правовий статус органів державної влади, які здійснюють державне управління у сфері надкористування.

Постановка завдання. Мета статті – з'ясування системи органів державного управління сферою надкористування України та етапи її реформування за часів незалежності України.

